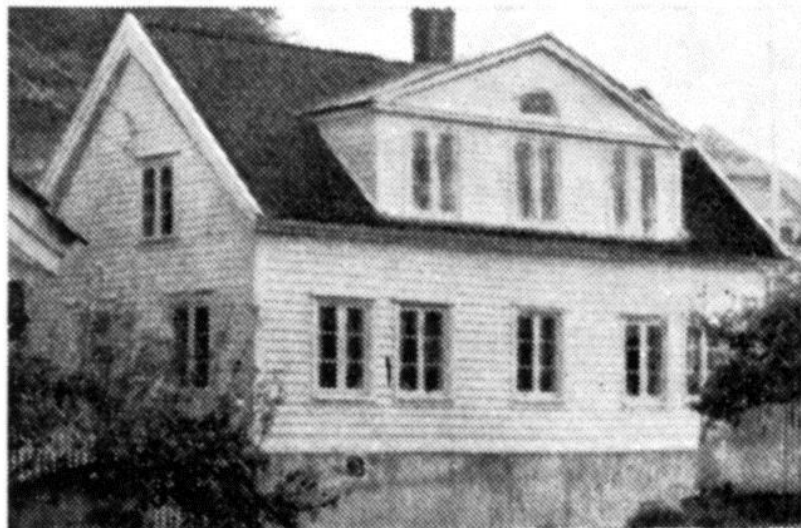

Nationalmuseets
Naturvidenskabelige Undersøgelser

**Dendrokronologisk undersøgelse
af prøver fra veggstokke i bod
(nordvegg) udtaget fra Hummerås
("Lærerboligen") fra Rasvåg,
Hidrasund, Vest-Agder fylke,
Norge**

"Lærerbolig" fra Hidrasund (Rasvaag), Hidra 23

af Birgitte Wendelbo Arentoft
og Claudia Baittinger

NNU rapport nr. 19 • 2013

Vest-Agder

Hummerås ("Lærerboligen"), Rasvåg, Hidrasund

Flekkefjord kommune, Vest-Agder fylke, Norge

Koordinater: N 58.21212/E 6.58149 „Decimalgrader“
Gnr/bnr: 26/93

Fylkeskonservatoren i Vest-Agder og Nationalmuseet
Prøveudtagning (10-04-12): Helge Paulsen, Claudia Baittinger,
Christoffer Christensen og Inger Vaagen
Undersøgt af Birgitte Wendelbo Arentoft
Prøverne er undersøgt med henblik på datering
"Hidraprojekt" (Hidra 23)
NNU j.nr. A9152

Resultatet kan frit anvendes ved henvisning til denne rapport. Kontakt
laboratoriet for yderligere oplysninger mm. (dendro@natmus.dk). Rapporten
kan endvidere downloades fra hjemmesiden www.nnu.dk, under
Dendrokronologi, Rapporter.

Veggstokke fra "bod"

8 prøver fra 5 forskellige tømmer af fyr (*Pinus sylvestris*) er modtaget
til undersøgelse. Prøverne er udtaget fra veggstokke i "bod" i
"lærerboligens" nordvæg (plantegning figur 1). Alle prøver er udtaget
som borekerner.

Prøverne indeholder 35-72 årringe. 4 prøver er dateret. På en af
prøverne er der konstateret splintved.

Årringskurverne for de undersøgte kurver er søgt dateret ved hjælp af referencekurver af fyrretræ fra Skandinavien, og undersøgelsen viser, at de 4 daterede prøver (**N2320019**, **N2320029**, **N2320049** og **N2320059**) stammer fra træer, som er fældet nogenlunde samtidigt. Den yngste årringe bevarede årring er dannet i 1832 og sidder på prøve **N2320019**, som har 43 år bevaret i splintveddet. Det kan konstateres, at træerne, som prøverne stammer fra, er fældet efter 1832 e.Kr.

Prøve **N2320039** kan ikke dateres.

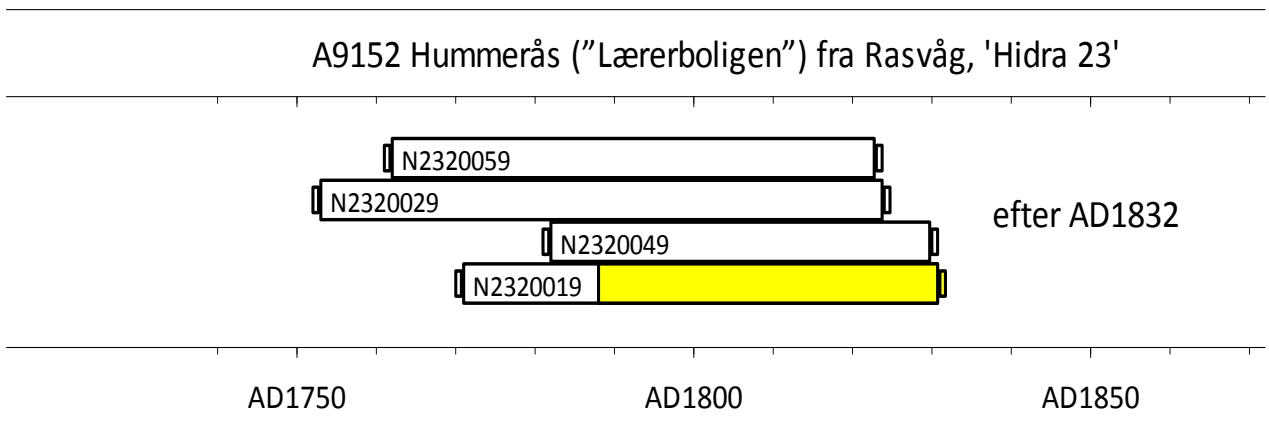

Diagram 1. Dateringsdiagram. Indplacering af de daterede prøver på en tidsskala. (Den gule signatur angiver bevaret splintved. De små bjælker angiver årringe, som ikke er målt.)

Årringskurverne for de 4 daterede årringskurver krydsdaterer godt indbyrdes og er derfor sammenregnet til en samlet middelkurve **N232M002**, som er på 79 år og dækker tidsrummet fra 1753 til 1831 e.Kr.

Den samlede middelkurve krydsdaterer fint med grundkurven for fyrretræ fra Vest-Agder ($t = 6.30$). Resultatet vises i tabel 1.

- - N232M002				
-	start	dates	AD1752	
-	dates	end	AD1831	
Superno1	AD781	AD1988	4.08	Norge(Nord)
V AuAaseralPISY2	AD1353	AD1936	6.30	Vest-Agder uden Aaseral

Tabel 1. Synkroniseringsværdier (t -værdier) med referencekurver for fyrretræ.

Katalog over undersøgte prøver:

Hidra 23\N2320019.d

Title : A9152 Hidra 23 3 stokk over gulv Vest agder
Raw Ring-width PISY data of 61 years length
Dated AD1771 to AD1831
43 sapwood rings and no bark surface
Average ring width 131.08 Sensitivity 0.22

Hidra 23\N2320029.d

Title : A9152 Hidra 23 4 stokk over gulv Vest-Agder radii 2a+2b+2c
Raw Ring-width PISY data of 72 years length
Dated AD1753 to AD1824
Number of sapwood rings unknown and no bark surface
Average ring width 165.17 Sensitivity 0.19

Hidra 23\N2320039.d

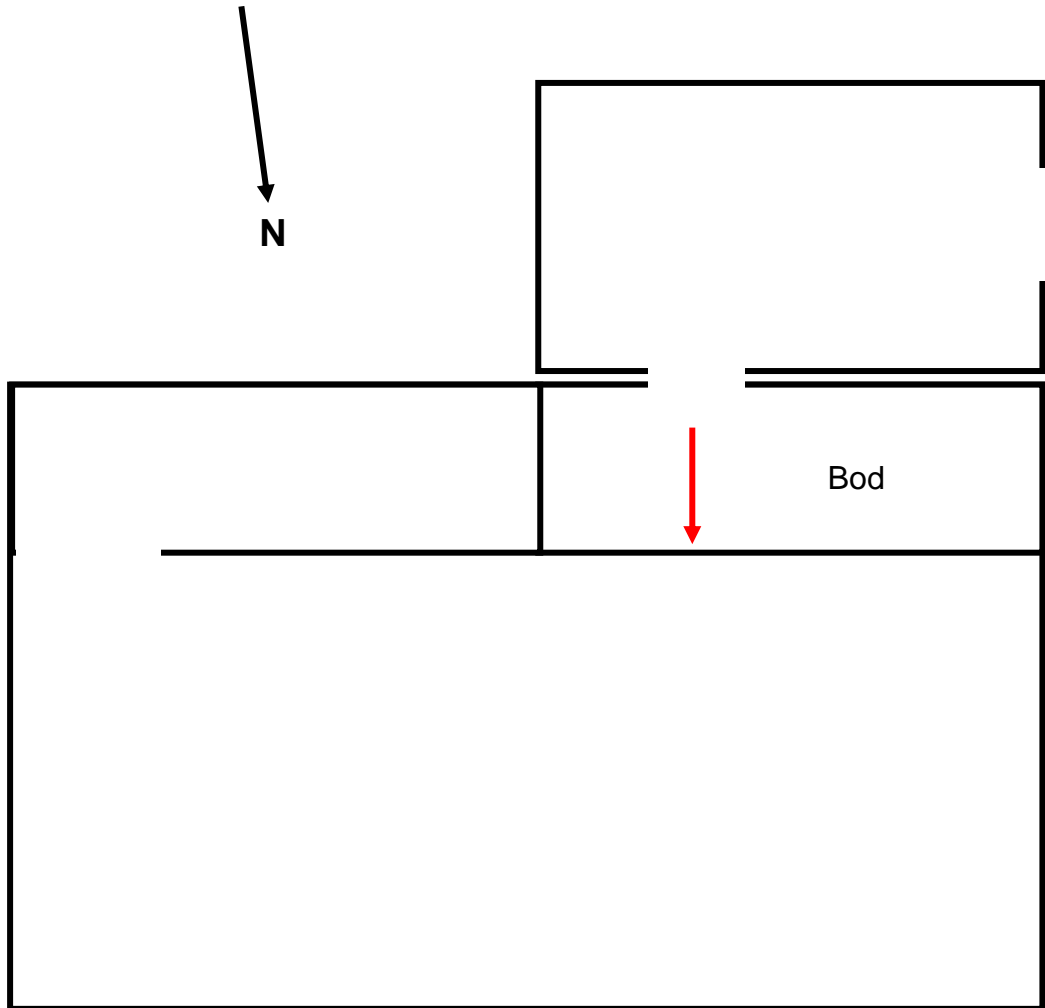
Title : A9152 Hidra 23 5 stokk over 5 gulv Vest-Agder
Raw Ring-width PISY data of 35 years length
Undated; relative dates - 1 to 35
Number of sapwood rings unknown and no bark surface
Average ring width 217.60 Sensitivity 0.17

Hidra 23\N2320049.d

Title : A9152 Hidra 23 6 stokk over gulv Vest-Agder
Raw Ring-width PISY data of 49 years length
Dated AD1782 to AD1830
Number of sapwood rings unknown and no bark surface
Average ring width 190.61 Sensitivity 0.32

Hidra 23\N2320059.d

Title : A9152 Hidra 23 7 stokk over gulv Vest-Agder
Raw Ring-width PISY data of 62 years length
Dated AD1762 to AD1823
Number of sapwood rings unknown and no bark surface
Average ring width 176.53 Sensitivity 0.21

Figur 2. Plantegning over vaaningshus. Prøverne er udtaget i bod ved rød pil.

Figur 2. Våningshus (nordvegg). Indplacering af de udtagede prøver i "bod".

FELTRAPPORT

BYGNINGSVERN FYLKESKONSERVATOREN I VEST-AGDER

Dendrokronologisk objekt:	Hidra '23'
Fylke:	Vest-Agder
Kommune nr.:	Flekkefjord 1004
Gnr/Bnr:	26/93
Koordinater:	N 58.21212/ E 6.58149
Prøvene tatt av:	HP+CC+CB+Inger Vaagen
Dato for prøver:	10-04-2012

Prøvenr.		Rom	Bark	Yte	Bearb.	
1	boreprøve	Vånings- hus. Prøver taget i bod, nord- væg. Se tegning.	-	?	ja	3. stokk over gulv
2 A	boreprøve		-	Tæt på	ja	4. stokk over gulv, splint i små stykker
2 B	boreprøve		-	Tæt på	ja	4. stokk over gulv, prøve lidt for kort
2 C	boreprøve		-	Tæt på	ja	4. stokk over gulv, overlap med A+B skulle være ok
3	boreprøve		-	?	ja	5. stokk over gulv
4 A	boreprøve		-	?	ja	6. stokk over gulv, splint i små stykker
4 B	boreprøve		-	?	ja	6. stokk over gulv, splint bedre en i A
5	boreprøve		-	?	ja	7. stokk over gulv